

RECENZE KNIHY SEX, NÁSILÍ A SPOLEČNOST: KONSENSUÁLNÍ SADOMASOCHISMUS JAKO SOUČÁST KULTURY

Autor: Lucie Špráchalová Křivánková

Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021, ISBN 978-80-7380-853-2

Už samotný název knihy může vzbuzovat celou řadu diskutabilních asociací, zvláště pak ke vztahu k sadismu a masochismu, které evokují v mnoha lidech agresí a násilí. V praxi se jedná o jednu z krajních mezí sexuálního chování, které u vybraných jedinců sehrávají při vzájemné komunikaci svou roli, byť ne masovou. Autorka se zabývá otázkou, do jaké míry se stává konsensuální sexuální násilí součástí naší kultury, a to nejen v prostředí partnerských vztahů, ale také komunit a internetu.

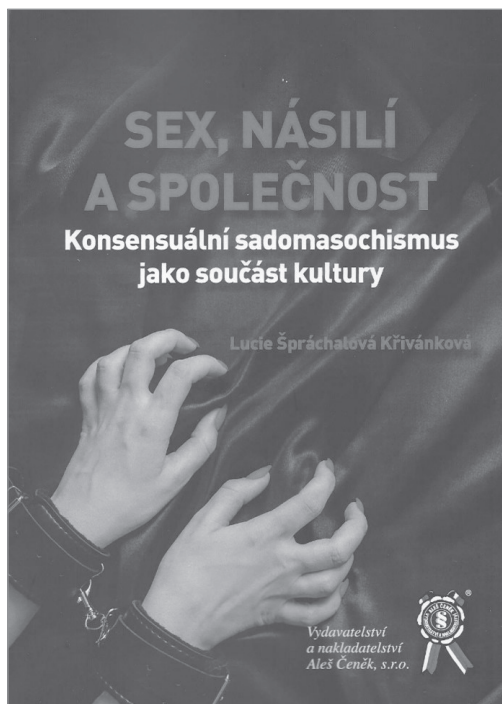
Co je poněkud nezvyklé, kromě zvoleného a v mnoha ohledech kontroverzního tématu, že v úvodu publikace autorka prezentovaný slovník frekventovaných výrazů, který nemusí být pro část čtenářů dostatečně srozumitelný.

Zvolené téma zavádí zájemce do oblasti poněkud ne zcela běžných sexuálních praktik, sexuálních deviací, zvláště pak do oblasti sadismu, masochismu, ale také do problematiky Queer, mediální „populární“ polyamorie, vanilkový sex apod.

Celá publikace se rozpadá do 6 dílčích kapitol, z nichž první kapitola se zabývá problematikou sadismu a masochismu jako předmětu lidského zájmu. Zvláštní pozornost je věnována BDSM, tzn. praktikám, jako svazování (bondage) dominanci, submisi, sadismus, masochismus, sadomasochismus a jejich různé kombinace.

Druhá kapitola se věnuje sadomasochismu v diagnózách a v právu. Je zjevné, že uvedené aktivity mají svou právní dimenzi, která nemusí být všem aktérům zřejmá. Může se například jednat o soukromoprávní vztahy, okolnosti, které vylučují protiprávnost, ale také takový pojem, jako „okolnosti vylučující protiprávnost“, násilí atd.

Další část publikace se zaměřuje na BDSM, a to jako na komunitu.



Autorka velmi často zdůrazňuje pravidla na bezpečné chování v BDSM světě, stejně tak jako online komunitu apod. Vedle vnímání BDSM jako komunity, zde rozebírá i možnost vnímání aktérů také jako subkulturu, případně jako životní styl, a v neposlední řadě také jako „aktivitu splňující charakter aktivit volnočasových, vyhledávaných pro zábavu?“ (s. 71).

K nejzajímavějším kapitolám patří kapitola závěrečná, která zahrnuje výsledky výzkumu zaměřeného na České vysokoškoláky a BDSM – tolerance a vlastní zkušenosti. Výzkumu se zúčastnilo 379 vysokoškolských studentů, z nichž 74 % preferuje jednoznačně heterosexuální aktivity. Přestože výsledky z výzkumu naznačují, že česká společnost se staví k násilí v sexu odmítavě (s. 226), z výzkumu také vyplynulo, že česká online BDSM komunita značně narůstá počtem svých uživatelů.

Autorka zde také prezentuje zajímavý názor, který se může rozcházet s všeobecně pojmáním názorem širší společnosti, kdy téměř 78 % dotázaných odpovídalo, že v případě BDSM se rozhodně o násilí v negativním slova smyslu nejedná (s. 205).

Získané poznatky lze úspěšně využít v rámci studia sociální patologie a prevence. V každém případě přispěje k širšímu a komplexnějšímu pohledu na obraz vybraných sexuálních deviací, které čas od času zaplňují přední stránky bulvárního tisku. Na druhou stranu realizovaný výzkum poukazuje na skutečnost, že drobné násilí v sexuální komunikaci není dotazovanými odsuzováno.

Celkově lze konstatovat, že problematika BDSM, je zajímavé téma, a to především pro dosud relativní nedostatek odborných zdrojů domácí produkce. Popisovaná publikace může malou měrou přispět ke zlepšení orientace v samotné problematice.

Kontakt

doc. PhDr. PaedDr. Kamil Janiš, CSc.

Fakulta veřejných politik v Opavě, Slezská univerzita v Opavě

Ústav pedagogických a psychologických věd

Bezručovo nám. 885/14, 746 01 Opava, Česká republika

doc.kamil.janis@fvp.slu.cz